

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

بهرام رحمانی
۱۰ می ۲۰۱۸

سرنگونی حکومت اسلامی آری! تحریم اقتصادی و حمله نظامی به ایران نه!

در هفته‌های گذشته، بحث مربوط به خروج امریکا از برجام از جمله مهم‌ترین مسایل جهانی بوده و هست. اما در این بین اظهارات و هشدارهای مقامات مختلف سیاسی جهان از جمله مقامات اسرائیلی، در مورد احتمال وقوع جنگ در صورت لغو برجام از جمله نکات قابل ملاحظه است.

سه‌شنبه شب برای طرفداران تحریم اقتصادی ایران، شب جشن و سرور بود اما برای اکثریت شهروندان جامعه ایران به‌ویژه مزدبگیران و محرومان شب هولناکی بود. چرا که اگر مجدداً تحریم‌های اقتصادی سابق ایران برگردد آن فلاکت اقتصادی موجود، دستمزدهای ناچیز و فساد نهادینه شده در حاکمیت، نفس اکثریت شهروندان ایران را باز هم بیش‌تر بند خواهد آورد. هم‌کنون گرانی و تورم و بیکاری کمرشکن هستند اگر تحریم‌های جدید امریکا عملی شود وضعیت از آنچه که هست نیز فلاکت‌بار خواهد شد و خانواده‌های زیادی زیر خط فقر خواهند رفت و حتی از تأمین نیازهای ضروری خود ناتوان خواهند شد.

بنابراین، پر واضح است که ما باید به سرنگونی کلیت حکومت جهل و جنایت و ترور اسلامی ایران تأکید کنیم و در عین حال با تحریم اقتصادی و حمله نظامی امریکا و متحدانش علیه ایران و هر کشور دیگری مخالفت کنیم!

دونالد ترامپ رئیس‌جمهوری امریکا، روز سه‌شنبه ۱۸ اردیبهشت برابر با هشتم مه، رسماً اعلام کرد که ایالات متحده از توافق اتمی با ایران خارج خواهد شد و تحریم‌های تعلیق شده علیه ایران را باز می‌گرداند.

ترامپ در سخنان خود که به صورت زنده از شبکه‌های مختلف خبری جهان پخش می‌شد سخنان خود چنین آغاز کرد: «مردم امریکا، امروز می‌خواهم جهان را در مورد فعالیت‌های مان برای جلوگیری از دستیابی ایران به سلاح اتمی به روز کنم.»

او در ادامه گفت: «حکومت ایران اصلی‌ترین دولت حامی تروریسم است. راکت‌های خطرناک صادر می‌کند، روی آتش درگیری در سرتاسر خاورمیانه بنزین می‌ریزد و از گروه‌های تروریستی و شبه‌نظامیانی چون حزب‌الله، حماس، طالبان و القاعده حمایت می‌کند.»

رئیس‌جمهوری امریکا افزود: «ایران و عواملش طی سال‌ها سفارتخانه‌های امریکا و پایگاه‌های نظامی را هدف بمب‌گذاری قرار داده، صدها نیروی امریکائی را کشته‌اند و شهروندان امریکائی را ربوده، شکنجه کرده و به زندان انداخته‌اند. حکومت ایران برای مدت طولانی هزینه حکمرانی هرچومرج‌طلبانه و ترور خود را از راه چپاول ثروت مردم خودش تأمین کرده است.»

ترمپ گفت: «هیچیک از کارهائی که حکومت ایران کرده به اندازه حرکت آن به سمت ساخت سلاح اتمی و ابزارهائی برای به‌کارگیری آن خطرناک نیست.»

هرچند امریکا ایران را به حرکت به سمت سلاح اتمی متهم می‌کند، ولی تهران این ادعا را رد کرده و می‌گوید که فعالیت هسته‌ایش ماهیت صلح‌طلبانه دارد و تحت نظارت آژانس بین‌المللی انرژی اتمی است.

رئیس‌جمهوری امریکا افزود: «به زبانی دیگر، در مرحله‌ای که ایالات متحده بالاترین اهرم را داشت، این توافق فاجعه‌بار به این رژیم - و آن یک حکومت تروریستی بزرگ است - میلیاردها دالر پول داد. بخشی از آن به شکل پول نقد - یک شرمساری بزرگ برای من به‌عنوان یک شهروند و برای تمامی شهروندان ایالات متحده.»

آقای ترمپ گفت: «در آن زمان و به سادگی می‌شد به توافقی سازنده دست یافت، ولی این کار نشد. در قلب توافق ایران، یک افسانه بزرگ مخفی شده بود که می‌گفت یک حکومت آدمکش فقط دلش برنامه صلح‌آمیز اتمی می‌خواهد.» او اضافه کرد: «امروز، مدارک قطعی داریم که هرچه ایران تعهد داده، دروغ بوده است. هفته گذشته اسرائیل اسناد اطلاعاتی منتشر کرد که برای مدت طولانی از سوی ایران مخفی شده بود و تمامی آن نشان‌دهنده قصد حکومت ایران و تاریخچه‌اش در تعقیب دستیابی به سلاح اتمی است.»

بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل، هفته گذشته در یک نشست خبری و با نشان دادن برخی اسناد و سیدی مدعی شد که ایران به دنبال ساخت بمب اتمی بوده است.

دونالد ترمپ گفت: «از این‌ها بدتر، شرایط در نظر گرفته شده در این قرارداد برای مکانیسم بازرسی و جلوگیری، خبردار شدن و مجازات کردن در مورد گول زدن است و حتی حقوق کافی برای بازرسی از بسیاری از مکان‌های مهم از جمله تأسیسات نظامی را ندارد.»

ترمپ افزود: «در چند ماه گذشته مذاکرات گسترده‌ای با متحدان و شرکای‌مان در سرتاسر جهان از جمله فرانسه، المان و بریتانیا داشته‌ایم. همچنین با دوستان‌مان در خاورمیانه هم مشورت کردیم. همه در این درک از خطر ایران اتفاق نظر داریم و همگی معتقدیم ایران نباید به سلاح اتمی دست پیدا کند.»

ترمپ گفت: «در نتیجه اعلام می‌کنم که امروز، ایالات متحده از توافق اتمی با ایران خارج می‌شود.»

او افزود: «تا لحظاتی دیگر، من یک فرمان ریاست‌جمهوری را امضاء و صادر می‌کنم که تحریم‌های امریکا علیه حکومت ایران را باز می‌گرداند. ما بالاترین حد از تحریم‌های اقتصادی را اعمال می‌کنیم. هر کشوری که به کمک حرکت ایران برای دستیابی به سلاح اتمی بیاید هم قویا از سوی ایالات متحده تحریم خواهد شد.»

دونالد ترمپ گفت: «در حالی که از توافق اتمی با ایران خارج می‌شویم، با متحدان خود کار می‌کنیم تا راهی واقعی، جامع و پایدار برای تهدید اتمی ایران پیدا کنیم. این شامل پیدا کردن راهی برای پایان دادن به خطر برنامه راکتی بالیستیک ایران است؛ برای پایان دادن فعالیت‌های تروریستی (ایران) در سرتاسر جهان است؛ و پایان دادن به فعالیت‌های شرورانه در سرتاسر خاورمیانه است. در زمان فعلی اما تحریم‌های قدرتمند تمامی به سر جای خود باز خواهند گشت. اگر ایران به جاه‌طلبی اتمی ادامه دهد، با مشکلی خیلی بزرگتر از چیزی که قبلا با آن روبرو بود، رو در رو خواهد شد.»

سرگئی لاوروف، وزیر خارجه روسیه، پیش‌تر ادعا کرده بود: «روسیه و چین جلوی هرگونه اقدام خرابکارانه علیه برجام را خواهند گرفت.»

محمد جواد ظریف، وزیر خارجه حکومت اسلامی ایران نیز پیش‌تر گفته بود: «ایران نه برجام را مورد مذاکره مجدد قرار می‌دهد و نه در دیگر موارد وارد مذاکره خواهد شد.»

ایران و شش قدرت جهانی از جمله امریکا پس از دو سال مذاکرات نفس‌گیر سرانجام در تیرماه سال ۱۳۹۴ به توافقی جامع برای حل‌وفصل برنامه اتمی ایران دست یافتند که علاوه بر تعطیلی برخی از فعالیت‌های اتمی ایران بسیاری از تحریم‌های امریکا و شورای امنیت سازمان ملل علیه تهران را نیز به حال تعلیق در آورد. از زمان مذاکرات موسوم به برجام، مقامات رسمی ایران گفته بودند این مذاکرات فقط در حوزه فعالیت اتمی است و دیگر موضوعات را در بر نمی‌گیرد.

امریکا در حالی از برجام خارج شده که تاکنون آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، مکرراً پایبندی ایران به تعهدات خود مطابق برجام را تأیید کرده است، ترمپ به مخالفت خود با این توافق ادامه داده و مدعی است، باید به علت مسائل راکتی، بار دیگر تحریم‌های علیه ایران اجرائی شود. ترمپ در دوازدهم ژانویه اعلام کرده بود که اگر کنگره و طرف‌های اروپائی، آنچه را که او «نواقص فاجعه‌بار» برجام می‌نامد، اصلاح نکنند، ایالات‌متحده از این توافق خارج خواهد شد.

او خواهان در نظر گرفته شدن اقدامات تنبیهی برای آزمایش‌های راکتی و اقدامات منطقه‌ای ایران و همچنین دائمی شدن دوره محدودیت‌های برنامه هسته‌ای ایران است، حال آن‌که سران اروپائی و مقامات روس از امریکا درخواست کرده‌اند به یک‌پارچگی برجام پایبند بماند.

یووال اشتاینیتز، وزیر انرژی اسرائیل، دوشنبه ۱۷ اردیبهشت در گفت‌وگو با بخش تلویزیونی پایگاه خبری وای‌نت، ادعا کرد که «اسرائیل هم بشار اسد و هم رژیم او را به زیر می‌کشد.»

وزیر انرژی اسرائیل این هشدار را یک روز پس از نشست کابینه امنیتی-سیاسی این کشور، که به بررسی احتمالات در صورت رویارویی با ایران اختصاص یافته بود، اعلام کرده است. یووال اشتاینیتز یکی از معدود اعضای کابینه امنیتی و سیاست‌مدار نزدیک به بنیامین نتانیاهاو، نخست‌وزیر و عضو ارشد حزب حاکم لیکود است، که دیدگاه‌های او در بسیاری از موارد، بازتاب نظرات نخست‌وزیر محسوب می‌شود.

به گفته اشتاینیتز، «اسد می‌تواند بگذارد یا نگذارد که از سوریه به اسرائیل حمله شود؛ می‌تواند بگذارد یا نگذارد که راکت، سامانه‌های ضد هوایی، پهپاد(از ایران) به سوریه برسد و اگر بگذارد، باید بداند که برچسب انتقام بر پیشانی‌اش زده می‌شود؛ اسد نمی‌تواند در کاخ خود آرامش داشته و مشغول ساخت دوباره حکومتش باشد اما بگذارد که خاک سوریه به محلی برای تعرض به اسرائیل مبدل شود؛ حرف ما به همین سادگی است.»

نتانیاهاو نیز یکشنبه گذشته دو بار، در نشست دولت خود و سپس در دیداری کم‌سابقه با نمایندگان رسانه‌های خارجی در اسرائیل، گفت که رویارویی با ایران بهتر است در حال حاضر انجام شود تا این‌که به تعویق افتد. به گفته او، جلوی ضرر را باید هر چه زودتر گرفت زیرا زیان چنین رویارویی در موعدی دیرتر، برای اسرائیل بیشتر خواهد بود.

نخست‌وزیر اسرائیل گفت که کشورش «مصمم است جلوی تعرض ایران را بگیرد- حتی اگر بهای آن رویارویی باشد.» به گفته نتانیاهاو، «سپاه پاسداران ایران در ماه‌های گذشته ارسال محموله‌های راکت و سلاح‌های پیشرفته‌تر، شامل

پهپادهای تهاجمی و راکت‌های زمین به زمین، به سوریه را با هدف لطمه زدن به ما، هم در جبهه و هم در پشت جبهه، افزایش داده و سامانه‌های ضد راکتی‌اش می‌تواند هواپیماهای ما را به خطر بیندازد.»

شبکه‌های تلویزیونی اسرائیل شامگاه یکشنبه با استناد به «مقامات امنیتی» اسرائیل، گزارش‌هایی همزمان، از اقدامات آمادگی ارتش خود برای پاسخ‌گویی به حملات راکتی ایران به شمال اسرائیل منتشر کردند.

بر اساس این گزارش‌ها، طبق برنامه‌ریزی قاسم سلیمانی فرمانده شاخه قدس سپاه پاسداران ایران، قرار بود که حملات راکتی یک روز بعد از انتخابات پارلمانی لبنان انجام شود؛ انتخاباتی که روز یکشنبه شانزدهم اردیبهشت برگزار شد.

در این گزارش‌ها، به نام امیرعلی حاجی‌زاده، نیز که در ۹ سال گذشته فرمانده هوا-فضای سپاه پاسداران ایران است، به عنوان یکی از مقام‌های ارشد نظامی ایران که انتقال جنگ‌افزار به سوریه و برنامه‌ریزی‌های حملات احتمالی به اسرائیل با هماهنگی با او انجام می‌شود، اشاره شد.

مقام‌های اسرائیلی به خبرنگاران این کشور گفته بودند که بر ملا کردن این طرح، ممکن است ایران را در اجرای نیت خود بازدارد یا آن را به فرصت دیگری موقوف کند تا از کشته شدن نیروهای نظامی‌اش در حملات اخیر منتسب به اسرائیل در سوریه انتقام بگیرد.

اسرائیل تأکید کرد که اقدام ایران در ارسال پهپاد جنگی در ۲۱ بهمن سال گذشته از آسمان سوریه به شمال اسرائیل با مأموریت حمله به یک هدف نظامی اسرائیل، ورود مستقیم ایران به رویارویی با اسرائیل، برای نخستین بار در ۳۹ سال موجودیت حکومت اسلامی در ایران بوده است. ایران ادعا کرده بود «اسرائیل سابقه دروغ‌گویی دارد.»

اسرائیل مسئولیت حملات بیستم فروردین به پایگاه تی-۴ و نهم اردیبهشت به پایگاه‌های حما و حلب را نپذیرفته اما روسیه حمله به تی-۴ را کار اسرائیل دانست و امریکا نیز حملات به حما و حلب را، بمباران‌های انجام شده از سوی جنگنده‌های اسرائیلی دانست. در هر دو حمله بر اساس گزارش‌های متعدد، در مجموع دست‌کم ۲۵ نظامی ایرانی اعزامی به سوریه کشته شده‌اند.

در حالی که علی اکبر ولایتی، مشاور رهبر و علی شمخانی، دبیر شورای عالی امنیت ملی در خصوص حمله بیستم فروردین و علالدین بروجردی، رئیس کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس ایران در ارتباط با حملات نهم اردیبهشت گفتند که (از اسرائیل) انتقام گرفته می‌شود، اما بشار اسد که دولت‌مردان اسرائیلی او و حکومتش را به «نابودی» تهدید کردند، در این باره سکوت کامل کرده است.

رئیس ستادکل نیروهای مسلح حکومت اسلامی ایران، گفته که توان دفاعی کشورش «خداش‌ناپذیر» است و تهدید کرد که «در موعد مقرر و لازم» پاسخ حملات اخیر «دشمن» را خواهد داد.

به گزارش خبرگزاری فارس نزدیک به سپاه پاسداران ایران، سرلشکر محمد باقری، رئیس ستاد کل نیروهای مسلح ایران دوشنبه ۷ مه ۲۰۱۸ در دومین روز از سفر به جنوب غربی ایران ضمن بازدید از یگان‌های زرهی، هوایی و زمینی ارتش ایران مستقر در منطقه دزفول بر «خداش‌ناپذیری اقتدار دفاعی» کشورش تأکید کرد و گفت: «این‌که برخی اتفاقات در روزهای گذشته افتاد و دشمن هنوز پاسخی دریافت نکرده است، به معنای سکوت یا پذیرش این تجاوز آن‌ها نیست و در موعد مقرر و لازم پاسخ دشمنان داده خواهد شد.»

از طرفی وزارت دفاع اسرائیل، هم‌زمان فاش کرد، سازمان امنیت این کشور به اطلاعاتی دست یافته است که نشان می‌دهد ایران برای تلافی حملات اسرائیل به پایگاه تیفور در استان حمص سوریه خود را برای یک حمله راکتی به شمال اسرائیل آماده می‌کند.

طبق این اطلاعات، تهران در این حمله احتمالی برای رد گم کردن از راکت‌های شبه‌نظامیان تحت کنترل خود استفاده خواهد کرد و برای این منظور راکت فجر ۱۱۰ را آماده کرده است، طبق این گزارش بخش دیگری از این راکت‌ها قرار است به سوریه برسد.

اسرائیل، همچنین تبلیغات وسیعی راه انداخته است که سازمان اطلاعات اسرائیل هزاران سند اتمی حکومت اسلامی را از ایران به دست آورده و به اسرائیل انتقال داده است. به گفته نتان یاهو، اسنادی که نشان می‌دهند حکومت اسلامی درباره فعالیت‌های اتمی‌اش، اطلاعات دروغ به غرب داده است.

در شرایطی که بحث‌ها بر سر تهدید ترمپ مبنی بر خروج امریکا از توافق هسته‌ای ایران بالا گرفته، بازیگران سیاسی چه در داخل و چه در خارج امریکا در حال بررسی و برنامه‌ریزی بر سر سناریوهای احتمالی در فردای خروج امریکا از برجام هستند.

وزارت خارجه و شورای امنیت ملی امریکا شروع به تدوین و توسعه راهبرد دیپلماتیک، اقتصادی و ارتباطات راهبردی ای برای خارج شدن از برجام، و وضع مجدد تحریم‌ها و مدیریت واکنش‌های بالقوه از سوی اروپا و چین و روسیه و ایران، کرده‌اند.

دولت ترمپ، شرایط خود برای توافق تکمیلی با ایران را در ۱۲ ژانویه اعلام کرده است. این اقدامات شامل محدودیت‌های جدید بر برنامه راکت‌های بالستیک ایران، بازرسی‌های شدید از سایت‌ها و برنامه‌های هسته‌ای و کنارگذاشتن محدودیت‌های زمانی بر برنامه اتمی ایران، موسوم به غروب هسته‌ای است. مقامات امریکا در دو مورد اول به دست‌آوردهائی رسیده‌اند.

تصور بر این است که اگر مذاکرات با اروپائی‌ها موفقیت‌آمیز باشد، ایران نیز وادار خواهد شد که محدودیت‌های جدید را بپذیرد. این مقام بلندپایه می‌گوید: «ایران مشوق‌های اقتصادی زیادی برای ماندن در توافق دارد و ارزیابی ما بر این است که اگر امریکا و سه کشور اروپائی بر سر بندهای مکمل به توافق برسند، ایران نیز در توافق باقی خواهد ماند.» کارشناسان سیاسی بر این عقیده‌اند که اگر ترمپ توافق را لغو کند، امریکا می‌بایست آماده باشد تا تأثیرات منفی و مخرب این عمل را به حداقل برساند و جایگاه واشنگتن برای مذاکرات سیاسی را در ماه‌ها و سال‌های آینده بهبود ببخشد. در عین حال یک مقام ارشد امریکائی به خبرنگار واشنگتن پست گفته است: «این احتمال وجود دارد که ما یک توافق مکمل با کشورهای انگلیس، المان و فرانسه امضاء کنیم، اما باید خودمان را برای این احتمال آماده کنیم که به توافق نرسیم، این مسأله (آماده‌سازی برای پیش‌آمدها) هدف برنامه‌ریزی ماست.»

وزارت خزانهداری امریکا در حال تلاش برای تدارک «بازگشت سریع» تحریم‌های مختلف، شامل بازگرداندن فرمان‌های اجرائی دوره اوباما که بر طبق توافق فسخ شده بودند، است. وزارت خزانهداری امریکا برای اجرای دستور و تصمیم رئیس‌جمهور امریکا آماده شده است.

پس از آن مشخص نیست که دیگر قدرت‌های جهانی چه واکنشی نشان خواهند داد. اخیراً بنیاد دفاع از دموکراسی‌ها، اندیشکده‌ای که رابطه نزدیکی با دولت ترمپ دارد، نشستی را با حضور ۲۰ تن از کارشناسان مسائل ایران و عدم اشاعه هسته‌ای برگزار کرد تا به سناریوهای احتمالی خروج امریکا از برجام بپردازند. نیمی از متخصصان رای به اصلاح برجام و نیمی دیگر رای به «خروج» دادند.

«مارک دوبروویتز» مدیر ارشد اجرائی بنیاد دفاع از دموکراسی‌ها، می‌گوید که وی طرفدار اصلاح برجام است، اما اگر یک طرح واقعی برای خروج داشته باشیم، به اروپائی‌ها نشان می‌دهد که ترمپ جدی است و این امر احتمال دست‌یابی به یک توافق تکمیلی را افزایش می‌دهد.

او می‌گوید: «برنامه‌ریزی برای پیش‌آمدهای احتمالی خروج این امکان را به آمریکا می‌دهد تا قدرت چانه‌زنی‌اش برای اصلاح برجام را افزایش دهد.»

گزارش نشست بنیاد دفاع از دموکراسی‌ها، نتیجه می‌گیرد که «بدون داشتن طرح و نقشه راهی، روسیه و ایران بهره‌مند از شرایط خواهند شد که این امر، منجر به تهدید امنیت ملی آمریکا خواهد شد.» بنا بر این گزارش، به احتمال زیاد ایران به برجام پای‌بند خواهد ماند، و دیگر کشورها را تشویق خواهد کرد تا با تحریم‌های آمریکا همراهی نکنند؛ ایران به تدریج توان راکتی و هسته‌ای‌اش را افزایش خواهد داد؛ اقدامات گروه‌های حامی و نیابتی‌اش در منطقه را بیش‌تر خواهد کرد تا به این طریق آمریکا را وادار سازد که به توافق برگردد. بدترین سناریو آن است که ایران شدیداً توان غنی‌سازی‌اش و فشار و نفوذ منطقه‌ای‌اش را افزایش خواهد داد که این امر منجر به بالا گرفتن بحران می‌شود.

نشریه پترولیوم اکونومیست، طی گزارشی درباره لغو احتمالی برجام از سوی رئیس‌جمهور آمریکا، نوشت: «احتمالاً رئیس‌جمهور دونالد ترامپ در ۱۲ ماه می، توافق هسته‌ای ایران را لغو خواهد کرد. به‌نظر می‌رسد در این باره همه موافق‌اند. با این حال، درباره تأثیر (لغو برجام) بر عرضه نفت اجماعی وجود ندارد. عرضه بیش از یک میلیون بشکه در روز در ۱۸ ماه آینده از بین خواهد رفت. بدتر این‌که، کاخ سفید ممکن است واقعا برنامه‌ای نداشته باشد.»

ریچارد نفیو، کارشناس مسائل تحریم که در زمان دولت باراک اوباما، آخرین تحریم‌های نفتی ایران را طراحی کرده، طی گفت‌وگویی با اکونومیست گفته احتمالاً ترامپ تعلیق تحریم‌های ایران را تمدید نخواهد کرد. این امر احتمالاً بلافاصله برجام را خواهد کُشت.

با لغو برجام، علاوه بر بازگشت تحریم‌های رفع شده، ترامپ ممکن است تحریم‌های اضافی علیه ایران اعمال خواهد کرد. حتی اگر او این کار را نکند، آمریکا به‌دنبال این خواهد بود که واردت نفت ایران در سایر کشورها را به‌طرز چشم‌گیری کاهش دهد. در آخرین باری که تحریم‌های نفتی علیه ایران اعمال شد، واردکنندگان اروپائی، همه واردات‌شان از نفت ایران را قطع کردند. اوباما از سایر واردکنندگان خواست که به مقدار ۲۰ درصد واردات نفت از ایران را کاهش دهند. احتمالاً، ترامپ هم کمتر از این نخواهد خواست.

پس از بازگشت تحریم‌ها، ممکن است ۴۰۰ تا ۵۰۰ هزار بشکه در روز از صادرات ایران کم شود. این رقم می‌تواند تا یک میلیون بشکه افزایش یابد.

با این حال، محدودیت‌ها فراوان است. چین که اکنون در آستانه جنگ تجاری با امریکاست، احتمالاً همکاری نخواهد کرد. هند هم شاید همکاری نکند. این دو کشور، روزانه بیش از یک میلیون بشکه از ایران نفت وارد می‌کنند. اگر قرار باشد کره جنوبی و جاپان هم ۲۰ درصد واردات‌شان از نفت ایران را کاهش دهند، ۱۰۰ هزار بشکه در روز از واردات‌شان از نفت ایران کاسته خواهد شد. موضع اروپا مهم خواهد بود. نفیو می‌گوید اگر اروپا این دفعه ۵۰ درصد واردات نفت از ایران را کاهش دهد، ۳۳۰ هزار بشکه در روز از صادرات نفت ایران کم خواهد شد.

بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل، بلافاصله بعد از سخنرانی اخیر دونالد ترامپ در مورد برجام، گفت که سخنان ترامپ خیلی مهم بود و احتمالاً منجر به جنگ شود. یسرائیل کاتس وزیر حمل و نقل و وزیر اطلاعات اسرائیل ساعاتی بعد اظهار داشت که تصور می‌کنم اظهارات ترامپ منجر به جنگ با ایران شود اما روز بعد این جمله از سوی سخن‌گوی کاتس اصلاح شد و او مدعی شد که منظور کاتس این نبوده است که اظهارات ترامپ منجر به جنگ با ایران خواهد شد، بلکه او معتقد است که این اظهارات موجب تغییرات واقعی خواهد شد. موشه یعلون وزیر جنگ سابق حکومت اسرائیل نیز در این خصوص هشدار داد که لغو توافق هسته‌ای با ایران اشتباه بزرگی خواهد بود و تبعات بعدی

خواهد داشت. گلعد اردان وزیر امنیت داخلی حکومت اسرائیل نیز اظهار داشت که سخنان ترمپ نشان داد توافق هسته‌ای در دوره اوباما ایران را خطرناکتر از قبل کرده است.

جیمس ماتیس وزیر دفاع آمریکا، ساعاتی پس از سخنرانی ترمپ، گفت که هرگونه فعالیت تحریک‌آمیز ایران پس از سخنان ترمپ را زیر نظر خواهیم داشت. جان کری وزیر امور خارجه سابق آمریکا نیز در این خصوص گفت که ترمپ باعث آغاز یک بحران بین‌المللی خواهد شد. هیلری کلینتن وزیر خارجه سابق آمریکا نیز ضمن انتقاد از نحوه تعامل ترمپ با ایران تأکید کرد که موضوع خروج از برجام موضوع بسیار خطرناکی است. شایان ذکر است که اندیشکده امریکائی کاتو در مرداد ۱۳۹۶ در گزارشی نوشته بود: «یک رئیس‌جمهور متخاصم و انعطاف‌ناپذیر همچون ترمپ به همراه مشاوران ارشد امنیت ملی که برای خنثی کردن برجام فشار می‌آورند یک ترکیب خطرناک است که می‌تواند حاکی از پایان یک توافق دیپلماتیک موفقیت‌آمیز و حتی سرآغاز یک جنگ احتمالی باشد.»

زیگمار گابریل وزیر امور خارجه آلمان چند روز پس از سخنرانی ترمپ در مورد برجام اظهار داشت که نتیجه چنین اقدامی می‌تواند خطر جنگ در فاصله(جغرافیائی) نسبتاً نزدیک به اروپا باشد. گابریل خطاب به کنگره آمریکا گفت که اجازه ندهید درگیر یک بازی سیاست داخلی شوید که در نهایت شما و شرایط امنیتی متحدانتان و همچنین امنیت خودتان را به خطر می‌اندازد.

«سرگئی لاوروف» وزیر خارجه روسیه روز دوشنبه گفت تحولات اخیر مربوط به توافق هسته‌ای ایران، باعث نگرانی‌های جدی مسکو شده است. لاوروف افزود، راهی که واشنگتن در پیش گرفته به تقابل نظامی ختم خواهد شد. یوشکا فیشر سیاست‌مدار آلمانی که در تأسیس حزب سبزهای آلمان نقش اساسی داشت در مقاله‌ای تحت عنوان «فصل خونین خاورمیانه در مرحله پس‌اداعش»، نوشت: بعد از نابودی داعش، خاورمیانه شاهد درگیری مستقیم عربستان سنی و ایران شیعه بر سر تسلط بر منطقه خواهد بود و این درگیری تا به امروز به صورت غیرمستقیم و نیابتی بود اما این دو قدرت جهانی که در منطقه بسیار فعال هستند این بار با حمایت آمریکا از عربستان و روسیه از ایران وارد جنگ مستقیم خواهند شد.

اندیشکده بروکینگز آمریکا در ۱۱ اکتبر ۲۰۱۷، در گزارشی تحت عنوان «پایان بخشی به برجام؛ دعوت‌نامه برای جنگ است» احتمال وقوع سه جنگ در پی لغو برجام را محتمل می‌داند. یکی از این جنگ‌ها بین ایران و اسرائیل است. در این گزارش آمده است که اسرائیل ممکن است حتی بدون اجازه از آمریکا اقدام به حمله به تأسیسات هسته‌ای ایران کند؛ زیرا به عقیده اسرائیلی‌ها ایران پس از لغو برجام به سمت تولید سلاح هسته‌ای خواهد رفت. ایهود باراک وزیر دفاع سابق اسرائیل نیز پیش‌تر ادعا کرده بود که نتانیاو قصد داشت در سال ۲۰۱۰ و ۲۰۱۱ به تأسیسات هسته‌ای ایران حمله کند اما آمریکا مانع آن شده بود.

بعد از آن که مقامات اسرائیل، در شش ماه اخیر بارها اعلام کردند که احتمال جنگ بین اسرائیل و حزب‌الله لبنان بیش از هر زمان دیگر محتمل است؛ اویگدور لیبرمن وزیر جنگ اسرائیل در اوایل اکتبر سال گذشته، گفت که مطمئناً جنگ آتی دیگر جنگ با حزب‌الله نخواهد بود بلکه جنگ با همه لبنان خواهد بود. سید حسن نصرالله دبیر کل حزب‌الله نیز در پاسخ به این‌گونه تهدیدها، گفته بود که جنگ بعدی در لبنان نخواهد بود بلکه این جنگ در داخل اراضی اشغالی روی خواهد داد. نیکولاس نوئه مدیر امریکائی خبرگزاری مستقر در لبنان با نام «میدیست وایر» در یادداشتی تحت عنوان «چرا اسرائیل و حزب‌الله به سمت جنگ جدید در خاورمیانه در حال حرکت هستند» می‌نویسد که در ۱۳ سال گذشته هیچ‌گاه احتمال جنگ بین اسرائیل و حزب‌الله را تا این حد محتمل ندیده است.

محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه حکومت اسلامی ایران، مدعی شده است: «اگر اروپا دنباله‌روی واشنگتن برای خروج از برجام باشد، ایران تکنولوژی هسته‌ای بسیار پیشرفته‌تر از قبل از برجام را دنبال خواهد کرد.» او تأکید کرد که البته این فناوری در راستای مقاصد صلح‌آمیز و تعهدات ایران در معاهده ان‌پی‌تی خواهد بود. ظریف هشدار داد که خروج امریکا از برجام به ضرر واشنگتن خواهد بود؛ چرا که ایران برنامه غنی‌سازی اورانیوم و دیگر بخش‌های برنامه هسته‌ای خود را با سطح بسیار پیشرفته‌تری ادامه خواهد داد. او ادامه داد: خروج از توافق یکی از گزینه‌هایی است که تهران در حال بررسی آن است. ظریف گفت: البته گزینه‌های دیگری نیز وجود دارد که به نحوه مقابله جامعه جهانی با امریکا بستگی دارد. به نوشته ایسنا، او هشدار داد: در صورتی که اروپا، جاپان، روسیه و چین تصمیم بگیرند که با امریکا همراه شوند، در آن صورت فکر می‌کنم که پایان برجام فرا خواهد رسید.

محسن رضائی، دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام درباره رابطه ایران و امریکا گفت: رابطه ایران و امریکا با تحریم‌هایی که علیه ایران اعمال شده، بسیار پیچیده شده که این شرایط در قبل از اعمال تحریم‌ها بهتر بود اما امروز شکاف رابطه، بسیار زیاد است.

رضائی تصریح کرد: اگر مذاکره با امریکا آغاز شود و به شکست بینجامد، بدون شک به ایران حمله نظامی خواهد شد که باید توجه داشت همین عدم برقراری رابطه به نوعی خود عامل بازدارنده است.

خطری که خروج احتمالی امریکا از برجام، معاملات مربوط به هواپیما و نفت با حکومت اسلامی ایران را تهدید می‌کند، توافق‌های تمامی شرکت‌های چند ملیتی دارای رابطه تجاری و بانکی با امریکا، صرف‌نظر از این‌که مقرشان کجا باشد، در صورتی که تحریم‌های امریکائی احیا شود، در معرض خطر است.

این خطر به تنهایی برای ایجاد نگرانی در شرکت‌های نظیر بوئینگ در مورد تضعیف توافق‌هایی که ماه‌ها پیش حاصل شده است، کافی به نظر می‌رسد.

گروه اروپائی ایرباس دو سال پیش توافقی را برای فروش صد هواپیما به ارزش نوزده میلیارد دلار با ایران امضاء کرد. به فاصله‌ای کوتاه، بوئینگ امریکائی نیز در مورد فروش هشتاد هواپیما به ارزش هفده میلیارد دلار به ایران ایر به توافق رسید. بوئینگ همچنین برای فروش سی هواپیما به ارزش سه میلیارد دلار به شرکت هواپیمائی آسمان توافقی جداگانه دارد.

در هر صورت ترمپ به مخالفت خود با توافق چند جانبه بین‌المللی هسته‌ای ایران را تأکید می‌ورزد، بحث‌های زیادی از سوی مخالفین و مخالفین برجام مطرح است. اگر امریکا موفق به لغو برجام شود، عواقب جدی آن به ویژه متوجه شهروندان ایران خواهد شد. بحران ارزی و اقتصادی، گرانی، بیکاری و همچنین به کارگیری سرکوب‌های شدید حکومت اسلامی به بهانه موقعیت جنگی، قابل پیش‌بینی است. به خصوص سیاست خارجی حکومت اسلامی ایران، اغلب همراه با تشنج و چالش‌های داخلی و خارجی مواجه بوده است.

حتی اگر فرض کنیم سران اروپائی پای برجام قاطعانه بایستند، باز هم بحران‌های ایران کم نخواهد شد. چرا که در مورد سایر بحران‌های منطقه‌ای از رقابت شدید بین اسرائیل و عربستان و ایران، تأثیر چندانی ندارد. حمایت حکومت اسلامی ایران از حزب الله لبنان، حوثی‌های یمن، شیعیان عراق، حمایت از طالبان و همچنین تقویت بیشتر توان راکتی و تقویت شبکه متحدین منطقه‌ای، اولویت بخشد.

تعدادی از کارشناسان امور سیاسی و نظامی معتقد هستند که احتمال دارد امریکا و روسیه به خاطر حضور داشتن در فضاهاى امنیتی یکدیگر به طور اتفاقی و ناخواسته وارد تقابل نظامی با یکدیگر شوند.

در واقع دولت‌ها علاوه بر مانورهای نظامی که انجام می‌دهند، به صورت دوره‌ای به یک سری مانورهای کلامی و روانی نیز متوسل می‌شوند تا احتمال وقوع جنگ با دشمنان‌شان را کاهش دهند و به نوعی از آن‌ها امتیاز بگیرند. تحولات سوریه و احتمال جنگ در این کشور باعث شده منطقه در وضعیت آماده‌باش قرار بگیرد. از جدال لفظی مسکو- واشنگتن در شورای امنیت گرفته تا اعزام ناوهای جدید امریکائی و فرانسوی به سوریه، آماده‌باش نیروهای اسد و همپیمانانش، پرواز جنگنده‌های روس بر فراز ناوهای غربی در دریای مدیترانه و سوریه، خالی شدن آسمان سوریه از پرواز هواپیماهای مسافری و هشدار اداره عملیات در بروکسل و ... نشان می‌دهد که تحولاتی در راه است. خبرگزاری‌های غربی و عربی به اجماع خبر دادند که شرکت‌های هواپیمائی که بر فراز دریای مدیترانه پرواز انجام می‌دهند دستورالعملی را از مرکز اداره عملیات در بروکسل درباره احتمال تغییر برنامه پرواز در محدوده دریای مدیترانه به دلیل حملات راکتی احتمالی در سوریه دریافت کرده‌اند.

بروکسل می‌گوید این حملات به مثابه تهدید احتمالی برای هواپیماهای مسافربری است. سازمان اروپائی امنیت پرواز اعلام کرد، ممکن است در محدوده دریای مدیترانه از راکت‌های زمین به هوا یا راکت‌های کروز یا هر دو با هم استفاده شود و احتمال دارد سیستم‌های مخابراتی و هدایتگر دچار اختلال شوند. این سازمان در سایت خود آورده است، بهتر است در زمان برنامه‌ریزی برای پروازها در منطقه اطلاعات پرواز در خاورمیانه جانب احتیاط رعایت شود. رامی عبدالرحمان، مدیر دیده‌بان حقوق بشر سوریه مستقر در لندن هم به خبرگزاری فرانسه گفت: «نیروهای نظام سوریه و نیروهای همپیمان از دو شب گذشته به حالت آماده‌باش درآمده‌اند.»

در برخی موارد دولت‌ها برای جلوگیری از تغییر نظم حاکم در منطقه و جهان اقدام به مطرح نمودن فرضیه جنگ می‌نمایند تا طرف‌های برهم زننده نظم موجود را قانع کنند تا از سیاست‌های تجدیدنظر طلبانه دست بردارند. در مواردی نیز دولت‌ها با مطرح نمودن فرضیه جنگ به دنبال آماده‌سازی افکار عمومی داخلی و بین‌المللی برای آغاز جنگ هستند. از این‌رو با تکرار تهدیدات به دنبال بسترسازی ذهنی در این راه هستند. حمله به افغانستان و عراق از سوی امریکا در سال ۲۰۰۱ و ۲۰۰۳ از جمله نمونه‌های تاریخی این مسأله است.

همه شواهد نشان می‌دهند که از جمله حکومت‌های اسرائیل و عربستان سعودی در تصمیم ترمپ علیه ایران نقش مهمی داشتند. بنابراین از مجموع فرضیه‌ها و اهداف احتمالی مطرح در قبال جنگ جدید در منطقه خاورمیانه پس از لغو برجام، می‌توان این‌گونه نتیجه‌گیری کرد که اراده هر چند ناکافی از سوی برخی دولت‌های منطقه‌ای و جهانی، برای راه‌اندازی جنگی مشخص وجود دارد. حتی اگر فرض کنیم این همه جدل لفظی و تهدید، بیشتر جنبه تبلیغی - روانی داشته و در راستای حفظ وضع موجود، امتیازگیری سیاسی و بازدارندگی از سوی مطرح‌کنندگان آن قابل توجیه است باز هم نباید خطر جنگ را نادیده گرفت. از این‌رو به‌نظر می‌رسد که نمی‌توان به صورت قطعی از وقوع جنگ بین دو یا چند طرف مشخص صحبت به میان آورد. در عین حال تحولات سوریه، به شاه کلید بحران اساسی خاورمیانه تبدیل شده است. به عبارت دیگر با وخیم‌تر سوریه و با آغاز جنگ همه جانبه اسرائیل علیه سوریه و پایگاه‌های حکومت اسلامی، اوضاع از آن‌چه که هست بدتر و خطرناکتر خواهد شد و احتمال جنگ مستقیم بین ایران و اسرائیل اجتناب‌ناپذیر خواهد شد. اما اگر جنگ داخلی سوریه مهار شود و تحولات آن به دست نیروهای دمکراتیک سوریه سپرده شود و نیروهای خارجی به‌ویژه روسیه، امریکا، ترکیه، حکومت اسلامی ایران، حزب‌الله و ... از این جنگ عقب‌نشینی کنند و تن به صلح بدهند بی‌تردید یگان‌های مدافع خلق و نیروهای دمکراتیک سوریه، این توانائی و ظرفیت

را دارند که با گروه‌های تروریستی از یکسو و حکومت جانی بشار اسد از سوی دیگر تسویه حساب کنند و به این جنگ خاتومه دهند.

اوضاع بسیار حساس و نگران‌کننده است. بی‌تردید در چنین شرایطی، طبیعی‌ست که هر فرد و جمع و سازمان آزادی‌خواه، برابری‌طلب و عدالت‌جو در عین حالی که بر سرنگونی کلیت حکومت اسلامی ایران تأکید می‌ورزد همزمان با تحریم اقتصادی و جنگ شدیداً مخالفت می‌کند.

چهارشنبه نوزدهم اردیبهشت [ثور] ۱۳۹۷ - نهم مه ۲۰۱۸